FEB 4 1919

РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 Grand St., Jersey City, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба висилати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., СУБОТА, 1-го ЛЮТОГО 1919. Ч. 13. VOL. XXVII. JERSEY CITY, N. J. SATURDAY, FEBRUARY 1, 1919. No. 13.

КАТЕРИНОСЛАВ І ПОЛТАВА В РУКАХ БОЛЬШЕВИКІВ.

Президент Вілсон признав нове польське правительство з Падеревским на чолї.

Всеросійський конґрес савєтів має порішити справу співучасти в конференції на Княжих островах.

В Анґлії ширить ся большевизм. -- Робітники орґанізують комітети на взір савєтів.

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on January 31, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

ПОЛТАВА В РУКАХ БОЛЬШЕВИКІВ.

ВАШІНҐТОН, 29. січня. — Після вістий, які наспіли до департаменту загр. справ зі Стокгольму, **большевицькі війска заняли Полтаву, столицю ґубернії тоїж назви.**

УКРАЇНСЬКІ БОЛЬШЕВИЦЬКІ ВІЙСКА ЗАНЯЛИ КАТЕРИНОСЛАВ.

Селянська армія ґен. Петлюри потерпіла невдачу.

ЛОНДОН, 29. січня. — Бездротна телеґрама, яка надійшла з Росії, доносять про невдачу української селянської армії в битві з українськими большевицькими війсками.

Телеґрама звучить:

„Українські савєтські війска по розпучливій битві перемогли завзятий опір армії ґен. Петлюри і обсадили місто Катеринослав, здобуваючи гармати, машинові кріси і иншу добичу.

„Неприятель утікає в неладі в напрямі горішного бігу ріки Днїпра".

Вже давнійші телеґрами доносили, що українські савєтські війска заняли Харківщину і наступають на Київ від півночи, займаючи міста Гомель і Білгород. З повисше наведеної телеґрами виходило би, що також Полтавщина і Катеринославщина, а за тим майже цїла лївобережна Україна находить ся під котролею українських большевиків. Недавна вістка з Москви про здобуте большевицькими війсками Києва доси не є потверджена.

Чи сей наступ переводять дійсно українські большевицькі війска, вісти про се є суперечні. Українське правительство, згадуючи про воєнні операції на Україні, доносить про боротьбу з війсками московського савєта. Знова большевицький міністер загр. справ, Чічерін, в недавній телеґрамі до большевицького посла в Стокгольмі, Воровського, обвинює український директорійт, що він поширює неправдиві вісти, голосячи про наступ російських савєтських війск на Україну, який в дійсности переводять українські большевицькі війска.

Осідком українського большевицького правительства, як се доносили вже давнійші вісти, є місто Харків. На чолї сього правительства стоять: Коцюбинський, Пятаков і п-ні Бош.

В РОСІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on January 31, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

ВСЕРОСІЙСЬКИЙ КОНҐРЕС САВЄТІВ ПОРІШИТЬ СПРАВУ КОНФЕРЕНЦІЇ НА КНЯЖИХ ОСТРОВАХ.

Большевики чекають на відповідь від французького соціялїста, Лонґета.

ПАРИЖ, 30. січня. — Андре Тардіє, комісар для французько-американських справ, подав до відома, **що большевицьке правительство скликало загальний конґрес російських савєтів, який має порішити приняте або відкинене предложеня мирової конференції в справі спільних переговорів на Княжих островах.**

„Майте довіре до президента Вілсона" буде, як сподїють ся, відповідию Лонґета, неурядового представника російського савєтського правительства, яку він вишле до большевицького правительства.

До Лонґета, редактора соціялїстичної часописи „Попюлєр", віднїс ся був російський міністер загр. справ, Чічерін, з просьбою, щоби сей провірив предложене мирової конференції в справі спільних переговорів на Княжих островах. Доносять, що Лонґет має намір повідомити савєтське правительство, що президент Вілсон веде дійсно боротьбу в обороні народів в сьвіті, та завізве савєтське правительство, щоби воно згодило ся взяти участь в конференції.

Всї диплломати ожидають з великою нетерпеливостию відповіди Лонґета на запит савєтського правительства.

Надїють ся, що Лонґет вишле свою відповідь вже в короткім часї та що ся відповідь буде вислана через Злучені Держави, щоби була більша запорука щодо її переслання.

Большевики критикують предложене в справі переговорів на Княжих островах.

ЛОНДОН, 29. січня. — Московське правительство переслало слїдуюче оповіщене бездротним телеґрафом:

„Правда", центральний орґан комуністичної партії, поясняє у вступній статї, що предложене держав в справі конференції на Княжих островах не є ще потверджене. Вісти, одержані в тій справі, не є потверджені і походять з незвісного жерела. Тому російське савєтське правительство вважає сю вістку за сумнївний факт.

Щодо самого предложеня „Правда" звертає увагу на факт, що Мурманск, Архангельск, Баку і велика часть Сибіри зістали заняті насилино війсками алїянтів. Їх запевнене, що вони не мають наміру підпирати жадної полїтичної групи в Росії проти другої, протилить ся дійсности, бо правительства ґен. Краснова, ґен. Денїкіна. Чехо-Словаків і білих ґвардій на півночи і на Сибіри істнують лише завдяки їх помочи.

Сї держави хочуть, на примір, відгривати ролю судіїв між нами а ґен. Красновом. Яка роля тих судіїв буде в тім случаю, коли вони є інтересовані по його сторонї? Імперіялїсти алїянтів стали нараз так миролюбивими, що навіть предкладають нам розем. І вони роблять се якраз в хвилю, коли савєтські війска відносять побіду на всїх фронтах і їх ворогам грозить цїлковитий упадок та війска алїянтів позістають на російській території.

Пропоноване тими державами Княжих островів на місце конференції вказує, що їх бажане є цїлковито відокремити представників савєта. Було би нерозумним, заявляє дальше „Правда", полишити се предложене без ніякої відповіди і в сей спосіб дати втягнути ся в засідку. Треба використати кожду нагоду, щоби заявити поновно наше становище.

Противбольшевицькі правительства противні спільній конференції.

ПАРИЖ, 30. січня. — Мирова конференція не одержала ще доси формальної відповіди від російського савєтського правительства щодо предложеня в справі конференції на Княжих островах.

Небольшевицькі російські групи, які гуртують ся в російськім комітеті в Парижи, вишлють вже небавом свою відповідь в імени ріжних російських правительств. Російський комітет відбуває тепер наради над предложенем мирової конференції. Дотеперішні його наради вказують, що відповідь буде відмовна. У відповіди будуть подані причини, задля яких представники комітету не можуть засїдати при однім столї враз з большевиками.

Члени російського комітету заявляють, що омське і кавказьке правительства (адм. Колчака і ґен. Денїкіна) є в повній згоді і уповажнили його заступати свої справи. В короткім часї має приїхати також Чайковський, голова північно-російського правительства, щоби відбути нараду з російським комітетом.

ҐРОДНО В РУКАХ БОЛЬШЕВИКІВ.

Успіхи большевицьких війск на всїх боєвих фронтах.

ЛОНДОН, 30. січня.—**Большевицькі війска здобули Ґродно.**

Большевицький рапорт, одержаний тут бездротним телеґрафом, доносить:

„В околиці Архангельска наші війска заняли кількадесять сїл. На північний схід від Плясецької ми відперли неприятеля до устя ріки Нарви, над Фінським заливом.

„На західнім фронтї наші війска здобули Ґродно.

„На полудневім фронтї наші війска заняли Марківку і Митрофанівку.

„На фронтї в околиці Перму здобуто кільканайцять сїл на лївім березї ріки Кама.

„Катеринослав відобрано від війск ґен. Петлюри".

Переполох на Сибіри.

ВЛАДИВОСТОК, 29. січня. — Як се доносять часописи ріжних російських партій, маюча кляса на Сибіри є сильно занепокоєна поголоскою, що алїянти мають намір на весну або в лїтї забрати свої війска зі Сибіри. Визначні представники ріжних партій заявляють, що на случай уступленя війск алїянтів прийде на Сибіри до страшної різнї, яка покінчить ся винищенем висших кляс або большевиків.

Троцький у Відни?

ЛОНДОН, 29. січня. — Лев Троцький, большевицький міністер війни, був минувшого тижня у Відни, як се доносить телеґрама на підставі донесеня чеської преси.

Вже від довшого часу доходять тут вісти, що представники російських большевиків ведуть в Австро-Угорщині аґітацію за викликанем революції.

Кара смерти за нетверезість.

СТОКГОЛЬМ, 29. січня. — Савєтське розпоряджене, яке було поміщене в останних петроградських часописях, грозить карою смерти большевицьким урядникам, які були би обжаловані о нетверезість.

Пиянство серед большевицьких урядників зростає, говорить ся в повисшім зарядженю. Коли би пересторога показала ся безуспішною, правительство буде карати виновників карою смерти.

В АНҐЛІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on January 31, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

БОЛЬШЕВИЗМ ОГОРТАЄ ЦІЛУ АНҐЛІЮ І ІРЛЯНДІЮ.

Робітники орґанізують савєти на взір російських.

ЛОНДОН, 30. січня. — **Провідники анґлійської робітничої партії заявили нинї, що ґенеральні страйки по цїлій Анґлії і Ірляндії мають большевицький характер.**

Страйкуючі стоять під командою місцевих комітетів, зорґанізованих на взір савєтів, які отверто виступають проти уряду федерації промислових юнїй. Дальше провідники робітничої партії обжаловують страйкуючі комітети, що вони є фінансовані російськими большевиками.

В ПОЛЬЩІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on January 31, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

Президент Вілсон признав правительство Падеревского.

ВАШІНҐТОН, 29. січня. — **Президент Вілсон признав нове польське правительство, на чолї котрого стоїть Падеревскі.**

Про сей крок президента сьвідчить телеґрама, яку одержав нинї департамент заграничних справ, а яка звучить:

„Польське провізоричне правительство зістало вповнї признане в телеґрамі, яку вислав секретар Ленсінґ до Іґнаца Падеревского на поручене президента Вілсона".

Падеревска домагає ся армії Галера на ратунок Львова.

ПАРИЖ, 30. січня. Падеревска, жінка Іґнаца Падеревского, теперішного премієра Польщі, вислала горячу просьбу до польського народового комітету в Парижи.

„Нужду, яка панує серед польських жовнїрів у Варшаві, не дасть ся описати словами", говорить Падеревска у своїй просьбі. „Дословно вони не мають нїчого. Ранені жовнїри, яких привезено тепер зі Львова до Уяздовського шпиталю, плачуть з голоду, а тут нема нїчого для них. Безпроволочна поміч є конечна.

„Посилаю через вас телеґраму до Шікаґо, щоби прислали 100.000 долярів для польських жовнїрів і їх родин. Орґанізуємо кантини для жовнїрів і даємо їм можливо як найлїпшу опіку.

„Положене є не до описаня страшне і скора поміч є рішучо конечна. Маємо надію в Бозї, що все змінить ся на добре. У Львові брак доглядачок хорих. Просили нас, щоби ми післали їм половину з наших. Богато з них є готових посьвятити своє жите. Рішучо конечним є, щоби до Львова прибула армія ґен. Галера".

В НІМЕЧЧИНІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on January 31, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

Большевицькі війска сильнїйші від німецької армії.

БАЗИЛЕЯ, 30. січня. — Берлїнський кореспондент „Льокаль Анцайґера" доносить, що положене у східних Прусах є ґрізне. Осьма німецька армія має проти себе кілька большевицьких дивізій, а проти десятої армії наступає большевицька армія в силї 70.000.

Телеґрама додає, що большевицькі війска мають значну чисельну перевагу та що Німцї ледви чи зможуть ставити успішний опір.

Німцї проти віддання торговельної фльоти.

АМСТЕРДАМ, 29. січня. — Німецька преса підняла клич: „радше нова війна, ніж віддане торговельної фльоти алїятам".

Часописи грозять поваленем теперішного правительства і розігнанем установчих зборів.

З МИРОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on January 31, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

АЛЇЯНТИ ЗГОДИЛИ СЯ НА ПРЕДЛОЖЕНЄ ПРЕЗ. ВІЛСОНА ЩОДО НІМЕЦЬКИХ КОЛЬОНІЙ.

ПАРИЖ, 30. січня. — З урядових кругів доносять нинї, **що великі кольоніяльні держави, Анґлія і Франція, приймили в основі предложене президента Вілсона, щоби Лїґа Народів виконувала контролю над німецькими кольоніями.**

Урядовий рапорт, який оголошено нинї з мирової конференції, доносить, що „в справі німецьких кольоній і турецьких територій в Азії прийшло до вдоволяючого полагодженя".

СПРАВА ПОЛЬЩІ І ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНИ ПРЕДМЕТОМ МИРОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

На засїдане завізвано польських і чеських мирових делеґатів.

ПАРИЖ, 29. січня. — **Головна рада мирової конференції розбирає на нинїшнім засїданю справу Польщі в цїли, щоби подати вказівки, яких має придержувати ся делеґація, зложена з представників союзних держав, а яка небавом має відїхати до Польщі.**

На засїдане будуть завізвані представники Польщі і Чехо-Словаччини.

Чесько-польський спір на Шлезку.

ПАРИЖ, 29. січня. — Цїлий день нарад головної ради мирової конференції зійшов на переслуханю польських делеґатів, Дмовского і Пільца, та чеських делеґатів, Крамаржа і Бенеша.

Хоч предметом нарад мала бути справа уділеня інструкцій комісії алїянтів, яка удаєть ся до Польщі, день зійшов над справою польсько-чеського спору на Шлеску.

Боротьбу між війсками чеськими і польськими на Шлеску вважає головна рада за нехтоване остороги, яку вона недавно вислала, перестерігаючи перед насильним здобуванем територій.

Сподїють ся, що по точній дискусії над сею справою спір польсько-чеський буде задоволяючо для обох сторін полагоджений.

Війска алїянтів обсадять спірну територію.

ПАРИЖ, 30. січня. — По вислуханю чеських і польських представників головна рада мирової конференції видала рішене, щоби тимчасово, заки спір територіяльний між Польщею і Чехією буде полагоджений, війска алїянтів обсадили спірну територію.

Справа самого установленя чесько-польської границї буде полагоджена Лїгою Народів.

Вірменія жадає допущеня представників на мирову конференцію.

ПАРИЖ, 20. січня. — Вірменські представники ухвалили вислати до мирової конференції протест проти непризнаня Вірменії яко союзника на мировій конференції.

В протестї сказано, що Вірмени відкинули всякі пропозиції, роблені їм Німеччиною і Туреччиною, та при першій нагодї станули по сторонї алїянтів. Делеґати домагають ся, щоби алїянти і їх союзники, признаючи зусиля Вірменії, признали також і її права.

Надїють ся російсько-німецького союза проти західних держав.

ПАРИЖ, 30. січня. — В добре поінформованих кругах полїтичних панує переконане, що Росія плянує союз з Німеччиною і має намір вести переговори виключно з президентом Вілсоном на основі його 14 точок.

Се викликує переполох між провідниками алїянтів в Парижи, які боять ся демократичного союза сходу, котрий видасть відозву до сьвіта проти великих консервативних держав заходу.

Князь Маркс кандидатом на президента Німеччини.

АМСТЕРДАМ, 29. січня. — Баденський князь Макс, бувший німецький канцлер, буде іменований соціял-демократами і німецькими демократами кандидатом на президента німецької републики, як се доносить телеґрама віденської часописи „Наєс Журналь".

Війска для охорони установчих зборів.

БЕРЛІН, 28. січня. — Два батальони одного з найвірнійших полків відїдуть сього тижня до Ваймар.

Війска сї позістануть у Ваймар через цїлий час сесії установчих зборів і будуть на случай потреби до безпосередної диспозиції правительства.

Боротьба Німцїв з Чехами.

АМСТЕРДАМ, 29. січня. — Чесько-словацькі війска, нагромаджені на чесько-саксонській границї, заняли чотири німецькі місцевости, як се доносить телеґрама зі Саксонії.

Після дальшого донесеня здовж границї прийшло до завзятої боротьби між чеськими і німецькими війсками.

У ФІНЛЯНДІЇ.

Франція зробила предложене в справі признаня независимости Фінляндії.

ПАРИЖ, 29. січня. — Французьке правительство зробило предложене своїм союзникам, щоби признати Фінляндію независимою державою.

"SVOBODA" (LIBERTY)

The Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

JOSEPH STETKEWICZ, Chief editor.
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized, July 31. 1918.

SUBSCRIPTION:		ПЕРЕДПЛАТА:	
United States:		в Злучених Державах:	
1 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	$1.75	на пів року	$1.75
3 months	$1.00	на 3 місяці	$1.00
to Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
Single copy 3 cents.		Поодинокe число 3 центи.	

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Число телефону 498 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланю замовлення належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошення поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

З У. Н. РАДИ У ФРАНЦІЇ.

Редакція „Свободи" одержала з У. Н. Ради в Парижи отсей лист:

CONSEIL NATIONAL UKRAINIEN
DE FRANCE
218 Boulevard Raspail, Paris.

Париж, 17. січня 1919.

Вельмишановний Добродію:

Ще раз ми Вам щиро дякуємо за грошеву допомогу нашій Раді, зібрану через Ваше посередництво поміж родимцями в Злучених Державах.

Робимо все можливе, щоб оборонити наше право і нашу волю.

Пересилаємо Вам посьвідку за одержаних 1.251 франків і 50 сантимів, а теж копію того листа, з котрим ми звернулись сьогодня до президента Вілсона, до французького президента Пуанкаре і премієра Клеманса, до англійського премієра Ллойда Джорджа і до італійського премієра Орлянда.

Праці по горло, а нас тутечки так мало, так нам тяжко.

Щирі братерські привітання усім нашим членам в Злучених Державах і землякам.

ЗА УКРАЇНСЬКУ НАРОДНУ РАДУ У ФРАНЦІЇ:
Проф. Ф. Савченко, голова.

У. Н. РАДА У ФРАНЦІЇ ДО ПРЕЗИДЕНТА ВІЛСОНА.

Проф. Федір Савченко, голова У. Н. Ради у Франції прислав нам письмо, яке ся Рада вислала до президента Вілсона і до президента Франції Пуанкаре та аліянтських премієрів.

По українськи се письмо звучить:

У. Н. РАДА у ФРАНЦІЇ,
218 Boulevard Raspail, Paris.

ДО ПАНА ВУДРОВА ВІЛСОНА,

Президента Злучених Держав Америки.

Пане Президенте!

Ви знаєте, що сейчас по підписаню перемиря українська демократія в Києві скинула гетьмана Скоропадського, якого диктатура удержувалась тільки при помочи Німців.

Директоріят Українського Народного Союза в Києві складає ся з таких людий як Семен Петлюра і Володимир Винниченко, котрі дали незбиті докази своєї прихильности для справи аліянтів. Оба вони соціялісти, противники большевиків.

Правительство У. Н. Союза має силу в цілій Україні. Воно заступає інтереси 35 міліонів селян, котрі не хотять знова впасти під ярмо польських або московських февдальних панів.

Се правительство желає скріпити приязні зносини з демократіями аліянтських держав, котрі зібрали свої зусиля для боротьби проти німецкого імперіялізму.

Для сеї цїли воно постановило вислати делеґацію до Парижа, в якої склад входять:

д. Григорій Сидоренко, міністер з Києва;

др. Евген Петрушевич, член правительства Галичини, бувший парляментарний посол;

др. Василь Панейко, редактор укр. дневника „Діло" і

др. Евген Левицький, дипльоматичний представник Галичини і північної Буковини, бувший парляментарний посол.

Сих чотирох делеґатів задержано вже цілий тиждень на границї в Модане і не позволено їм удатись до Парижа.

Їх приїзд до Парижа був би дуже корисний, бо дав би змогу правительствам аліянтів дізнатись докладно про положенє на Україні.

Ми були би дуже вдячні Вам, Пане Президенте, як би Ви, користуючись своєю високою властию, помогли тим делеґатам прибути до Парижа і дати подрібні інформації про наш національний рух і про бажанє нашого народу.

Ми пригадуємо Вам, Пане Президенте, що Україна, край Драгоманова і Костомарова, великих теоретиків федералізму, є першою державою в Европі, що була виробила взорець Ліґи Народів, признаючи рівні права ріжним народам, що живуть на землях України і допускаючи міністрів для справ сих національностий до свого правительства.

В надії, що приймете се письмо під розвагу,

Остаємо з високим поважанєм

ЗА УКРАЇНСЬКУ НАРОДНУ РАДУ У ФРАНЦІЇ:
Проф. Ф. Савченко, голова.

P. S. В залученю посилаємо хронольоґію найважнійших подій на Україні від початку російської революції.

РЕЗОЛЮЦІЇ

ПРИНЯТІ НАРОДНИМ ЗЇЗДОМ В НЮ ЙОРКУ, ДНЯ 17. СІЧНЯ 1919.

(Дальше).

XI.

Резолюції, ухвалені товариством ім. Тараса Шевченка в Карнеґі, Па., предложені Народному Зїздови карнеґійськими делеґатами.

I. Українці в Карнеґі, Па., зібрані на нараді, дня 12. січня 1919, заявили ся за отсими домаґанями:

1. Щоби на цілій українській землї, від Сяну по Дон і від Припеті по Чорне море, була зорганізована одна неподільна самостійна українська народна република.

2. Щоби в українській народній републиці кождий повнолітний горожанин і кожда повнолітна горожанка мали всі політичні права.

3. Щоби всі землї, ліси і води на Україні, а також земні скарби (копальні угля, зеліза і т. п.), фабрики і зелізниці перейшли в посїдане і на власність селян і робітників.

4. Щоби всі точки мирової програми президента Вудрова Вілсона були переведені в житє на мировій конференції в Парижи.

II. Українці в Карнеґі, Па., протестують проти наїзду на українські землї війск польських, московських, румунських і инших, та домагають ся, щоби всі чужі держави забрали свої війска з України.

III. Українці в Карнеґі, Па., домагають ся, щоби українські делеґати, яких би вислав У. Н. Комітет і Федерація Українців до Парижа, получились до спільної праці і в часї мирової конференції станули до помочі українським мировим делеґатам з Галичини, Буковини, угорської Руси і України.

Принято одноголосно.

XII.

Резолюції Українців в Трентоні, Н. Дж., передані Народному Зїздови трентонськими делеґатами.

Українці в Трентоні, Н. Дж., зібрані на народних зборах постановили, що:

1. Витають перший Народний Зїзд в Америці і тимчасовий Український Народний Комітет, котрий так щиро взяв ся до праці для добра народу. Вони вважають У. Н. Комітет за представництво українського загалу в Злучених Державах і висловлюють йому повне довірє за його щиру дотеперішну діяльність.

2. Заявляють ся за тим, щоби Народний Зїзд постановив вислати двох делеґатів до Парижа для праці з українськими старокраєвими делеґатами в часї міжнародної мирової конференції.

3. Проєктують, аби У. Н. Комітет постарав ся о двох сталих референтів, котрі би їздили по всіх українських оселях в Злучених Державах і уладжували віча та збирали жертви на Фонд оборони Галичини.

4. Домагають ся злуки всіх українських запомогових орґанізацій в одну сильну і тривку орґанізацію, яка би була основою єдности серед українського загалу в Злучених Державах та положила конець всяким шкідним спорам і роздорам.

5. Взивають український загал в Злучених Державах, аби станув в єдности до праці з У. Н. Комітетом, та щоби жертвами на Фонд оборони Галичини показав нашому старому краєви, а також і нашим ворогам, що Українці в Америці вміють любити і боронити свій рідний край.

6. Протестують проти польських плянів прилучити східну Галичину, північно-західну Буковину і Холмщину до польської держави, а натомісць домагають ся, аби ті українські краї були злучені з українською народною републикою і заявляють ся за тим, аби Народний Зїзд таке домаганє переслав американській мировій делеґації в Парижи.

7. Заявляють ся за самостійною і незавиcимою українською народною републикою.

8. Заявляють ся проти оружної інтервенції чужих держав на Україні.

Принято одноголосно.

(Дальше буде).

НАРОДНИЙ ЗЇЗД.

ПРОТОКОЛ ПЕРШОГО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ЗЇЗДУ, ЩО ВІДБУВ СЯ В ДНЯХ 16. І 17. СІЧНЯ 1919 В НАРОДНІМ ДОМІ В НЮ ЙОРКУ.

Перший день Народного Зїзду.

(Дальше).

Опісля слїдували **реферати.**

Перший реферат був про **Холмщину.** Виголосив його **п. Онуфрій Ковальський** з Ню Рошел, Н. Й., родом з Холмщини.

Відтак промовляв **о. Василь Меренків** з Пасейку, Н. Дж., котрий здав звіт про свої переговори з угро-руськими сьвященниками, які мав з ними з рамени У. Н. Комітету в цїли приєднаня їх до співучасти в Народнім Зїздї. О. Меренків заявив, що всї угро-руські сьвященики, з якими він переговорював, дуже радо і сердечно віднеслись до проєкту У. Н. Комітету, аби довести до зближеня і до спільної акції та спільної оборони рідних земель в Европі, лише сказали, що з уваги, що до Народного Зїзду вже дуже короткий час, угорські Русини не зможуть вже порозумітись, аби виступити одноцільно і з якоюсь готовою одною програмою. Длятого вони запевнили Народний Зїзд про свої симпатії для його політичних цїлий в справі старого краю; **заявились рішучо проти злуки угорської Руси з Чехо-Словаччиною, а за злукою з Україною** і зазначили, що для сеї цїли в найблизшім часї скличуть маніфестаційні збори угорських Русинів в Злучених Державах.

Потім промовляв угорський Українець, **п. Іван Гайович** з Шікаґо, Ілл. Він в різких словах запротестував проти політики самозванчої угро-руської Ради, котра уладила плебісцит по угро-руських громадах в Злучених Державах і перевела його так несправедливо, що він випав в користь чесько-словацьких політичних плянів. П. Гайович піднесеним голосом заявив перед Народним Зїздом: **„Ми, угорські Українці, стоїмо тілом і душею з цілою Україною. Ми хочемо злуки з Україною. Ми протестуємо проти переведеного плебісциту серед угорських Русинів в Злучених Державах. Ми знаємо тільки Україну; Чехо-Словаків не знаємо і не хочемо знати і не потребуємо плебісциту над сею справою!"**

Грімкі оплески цілого Народного Зїзду були нагородою за щирі і патріотичні слова п. Гайовича.

Опісля виголосив реферат **про угорську Русь п. Іван Гундяк** з Філядельфії, Па. У своїм рефераті згадав він про угорську Русь і її історію, а також подав подрібні інформації про плебісцит, який угро-руська Рада переводила серед угорських Русинів в Злучених Державах на пропозицію проф. Масарика.

Відтак слїдував реферат **о. Степана Ващишина** з Елізабет, Н. Дж., **про оборону Галичини.**

Се був найважнійший реферат на Народнім Зїздї, бо властиво його передівсїм скликано для цїли, обговореної о. Ващишином в його інтереснім і красно виголошенім рефераті, який зробив сильне вражінє на слухачів.

Потім слїдував реферат **о. Олександра Павляка** з Йонкерс, Н. Й., **про українську Буковину,** який теж був дуже інтересний і дуже зацікавив делеґатів.

Всї реферати Народний Зїзд приняв із запалом і всїх референтів нагороджував грімкими оплесками.

По сих рефератах з огляду на пізну пору і з уваги на се, що о 8-мій годинї вечером того дня мала бути велика українська маніфестація в Купер Юніон Гол, предсїдатель **п. Дмитро Капітула** замкнув наради першого дня Народного Зїзду, заповідаючи дальші наради на другий день о 9-тій годинї рано.

(Дальше буде).

ЧИ Є У ВАШІЙ МІСЦЕВОСТИ ВІДДІЛ У. Н. СОЮЗА?

Як нема, то кождий сьвідомий Українець повинен постарати ся, щоб заснувати його.

До заснованя нового відділу У. Н. Союза потреба на початку не меньше як 6 нових членів.

По близші інформації в справі заснованя нового відділу треба зголошуватись листовно на адресу головного рекордового секретаря У. Н. Союза.

S. MILANOWYCZ
P. O. Box 76. Jersey City, N. J.

З У. Н. КОМІТЕТУ.

I.

Подаємо до відома українського загалу в Злучених Державах, щоби всю переписку до У. Н. Комітету адресовано до головного офісу на отсю адресу:

UKRAINIAN NATIONAL COMMITTEE of U. S.
70 Fifth Avenue, Room 1008, New York City.

II.

Всї жертви, які тепер збирає У. Н. Комітет, злучено в один фонд під назвою **„Фонд оборони Галичини".** Сей фонд обіймає жертви не лише для Галичини, але і для Буковини та угорської Руси, а також і для У. Н. Ради в Парижи. Його злучено для улекшеня одноцільної акції, але буде поділений після окремих потреб і після призначеня, заявленого жертводавцями.

Всї жертви на Фонд оборони Галичини, разом з докладними виказами жертводавців для поміщеня в часописях, треба посилати на адресу касієра У. Н. Комітету, о. Миколи Підгорецького.

Адресувати так:

REV. NICHOLAS PIDHORECKY,
22 East Seventh Street, : : : : New York City.

III.

Коли який місцевий У. Н. Комітет уладжує у себе віче, а хоче референта на се віче, то мусить повідомити головний офіс У. Н. Комітету два тижні наперед.

Тих добродіїв, котрі мають свобідний час в суботи і неділї і схотїли би поїхати на віча з рефератами чи промовами, просимо подати свої імена і адреси до головного офісу У. Н. Комітету, і рівночасно зазначити, на які теми вони би раді промовляти.

Тепер У. Н. Комітет має дуже богато зголошень за вічевими референтами і то в місцевостях звичайно розкинених по далеких сторонах, так що годї покищо всїх задоволити. Колиж У. Н. Комітет буде мати більше референтів і бесїдників до диспозиції, то вічева акція буде зорганізована і після уложеного пляну і щойно тодї можна буде задоволити всї місцеві У. Н. Комітети.

Український Народний Комітет в Зл. Д.

ПІД УВАГУ НАШИМ ЗЕМЛЯКАМ.

Хто би з наших земляків мав польські книжки: Ф. Буяка **„Галіция"**; В. Лозїнського **„Правем і Лєвем"**; Р. Дмовского **„Мислї новочесного Поляка"**, зволить повідомити редакцію „Свободи", чи не міг би позичити їх на короткий час. Редакція „Свободи" ручить за їх цїлість і скорий зворот.

Редакція „Свободи".

БОРОНІМ ВІТЧИНУ, ЗАКИ ПОЛЬСЬКІ КАЙЗЕРИ НЕ ДОРОСЛИ.

(Допись з Джанстави, Па.).

Демократичні слова президента Злучених Держав розбили пруський мілітаризм і нині сильна Німеччина зі своїми союзниками прийме такий мир, який подиктує їй президент Вілсон і аліянти. Який вигляд і яку користь може принести сей мир українській справі, сього ми не годні вгадати, але можемо казати, що слаба наша надія на поміч аліянтів, бо аліянти більше інтересують ся справою Польщі ніж України і аліянти більше попирають польських крикунів ніж Українців. Коли би сповнили ся справедливі і демократичні слова президента Вілсона, тоді і українська справа була би полагоджена справедливо і скінчила би ся неволя, котру польська шляхта за помочию аліянтів хотїла би наложити на нашого хлібороба. Поляки орґанізували і орґанізують армію в Злучених Державах і Канадї не на се, щоби боронити польську державу, але на те, щоби загарбати чужі землї і поневолити другі народи, а зокрема нарід український.

Польські галапаси не лише що до сього часу обдирали українського хлібороба, але, як довідуємо ся, навіть доконують кроваву різню над Українцями, щоби лиш здобути нашу землю і надалї поневолювати українське населенє. Се для нас гірше ніж австрійський кайзеризм або російський царизм.

Тут наведу пару слів вшехпольських недоростків. Одного разу стрічаю польського жовніра, що прийшов на відпустку. Я став випитувати його дещо. Каже він менї, що скоро поверне до армії і назад поїде до Европи. Питаю: Пощо поїдеш до Европи, коли війна скінчена? Каже він: Ми мусимо їхати і відбити Польщу, бо нам большевики забрали Львів і Перемишль. Я йому заперечив се, кажучи, що Львів і Перемишль се міста українські. Каже він, що дістали від команданта розказ, аби відійти до Европи, до Кракова, а з Кракова підуть відбивати Перемишль і Львів.

Поляки збирали на польську армію. Колектори жадали від жертводавців одного доляра, а один Поляк дав два доляри і сказав, що і сто долярів не пожалував би, „жеби тилько Руснакуф побіць".

Тож розсудім сю дикість польських недорослих кайзерів, які готовлять пляни на нашу загладу. Що буде, як доростуть до повної власти?

Коли у східній Галичині малий процент польських зайдів злучив ся з краківськими і варшавськими Поляками і разом всїх способів пробують, аби лише стати панами на нашій земли, — то чумуж нам не до злуки стати в обороні нашої рідної та прадїди родили ся і виросли?

Братя Українці! Час короткий, але важний. В таку важну пору залишім всякі роздори, а возьмім ся до спільної народної роботи і помагаймо боронити дорогу нам вітчину від загибели. Українські іміґранти лише чекають, аби як найскорше повернути за море в рідну сторону. Тож подбаймо, щоби не вертати під польське панованє, але щоби вернути на вільну Україну! Тому до дїла, заки час!

Нам не потрібно орґанізувати армії в Злучених Державах, як се роблять Поляки. Наші братя в старім краю хоробро боронять вітчину перед ненаситною шляхтою, і Ляхи не скоро видруть їм оруже з рук. Ми лиш подаймо братам нашим поміч грошеву.

Не зволїкаймо, але закладаймо комітети в кождій місцевости і збираймо як найбільший фонд для оборони Галичини, Буковини й Угроруси. Розвиньм за тим як найбільшу аґітацію і скажім несьвідомим про нашу потребу. Охочі люди повинні би йти від хати до хати і збирати жертви. Я думаю, що жаден Українець або Українка не відмовлять ся дати доляра на так важну справу, а хто не дав би, той не повинен звати ся Українцем. Всї місцеві комітети по узбираню фонду повинні відіслати гроші як найскорше до головного Українського Народного Комітету в Ню Йорку, а головний Комітет повинен виготовити книгу і всїх тих Українців, що зложили жертви на фонд для оборони Галичини, вписати до тої книги. А до тої книги повинні би вписати ся всї Українці, що проживають в Злучених Державах, аби разом стати в обороні дорогої нам вітчини проти польського недорослого кайзеризму.

Василь Ґоржельський.

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ В КЛІФТОН І ПАСЕЙК, Н. ДЖ. ПОЗІР!

На домагане Українців в Кліфтон, Н. Дж., зістало основане в суботу, дня 4. січня 1919 р. нове товариство під назвою „Українська Січ", 182 відділ Українського Народного Союза.

Шановні Українці і Українки!

Хочемо пояснити Вам, що то є назва Січ. Січ — се давна назва з початків славного козацтва. Січ була основана козацтвом для оборони України. Ми пригадуємо собі наші молоді літа пережиті в Галичині, як ми мріяли і як ми запобігались, основуючи наші дорогі Січи. Ще змалку ми звикли були накликувати себе Січовиками. Пригадуємо собі ту любов до синьо-жовтого стягу; пригадуємо собі, як ми дорожили ним. Ми були ще малі, а вже тягнулись гуртом під синьо-жовтий стяг, викрикуючи: Січовики! Січовики! Січовики!

Тож і ми, дорогі Українці, берім собі приклад зі своїх молодих літ і вступаймо громадно до Січової організації, бо се є нашим сьвятим обовязком вступати в січові ряди і враз з своїми братьми, яких ми оставили в краю, здобути волю нашій Україні. Тож не дармуймо, а вступаймо численно до новооснованої Української Січи в Кліфтон, Н. Дж. Приступаючи до Січи, станете патріотом, окажете свою братню любов, а кромі сего здобудете для себе матеріяльне забезпеченє, бо тов. „Українська Січ" виплачує за 50-центову місячну вкладку $6.00 тижнево яко запомогу в случаю слабости і $100.00 на похорон, а за вкладку 25 цнт. місячно виплачує $3.00 запомоги і $50.00 на похорон. До Українського Народного Союза принимаеть ся за половину вступного, то є замісць $2.00 платить ся лише **одного доляра.**

Хто, отже бажає стати правдивим Січовиком і членом Українського Народного Союза, то спішіть ся і вступайте ще в місяци лютім, бо по 1-шім марті і пізнійше хто буде хотів вступити в члени У. Н. Союза, буде мусів заплатити $2.00 вступного.

Памятайте, Родимці, яку користь осягнете, коли приступите в місяци лютім.

До тов. Української Січи вписуеть ся членів що дня аж до 28. лютого с. р., а також і до У. Н. Союза.

Хто схоче вступити до тов. Укр. Січи і до У. Н. Союза поза мітінгом, котрий відбудеть ся 9. лютого, о 4-тій годині пополудни, зволить зголосити ся колинебудь вечером до Дмитра Лещишина або до Петра Харка на адресу **92 Lake Ave., Clifton, N. J.,** а ми Вашу просьбу радо приймемо.

13-15

ЗА УРЯД:
Дмитро Лещишин, предс.,
Петро Харко, секретар,
Теодор Харко, касієр.

„НЕ ХОДИ ГРИЦЮ, НА ВЕЧЕРНИЦІ"

В ДЖЕРЗИ СІТИ.

До Родимців в місті і околиці:

Хто хоче звати себе вірним сином України — мусить доказати ділом свою любов до Неньки, над якою нависли чорні хмари. Хто хоче звати себе щирим патріотом — нехай покаже сей патріотизм на ділі тепер, коли рідному краєви зі всїх сторін грозять вороги. Хочеш бути дійсним Українцем, хочеш бути правдивим патріотом — бери участь в роботі для ратованя вітчини від ворогів.

Українці в Джерзи Сіти і околиці! Українська Народна Рада, яка завязала ся в Парижи під проводом проф. Т. Савченка, А. Сенка і Т. Якимчука, віднесла ся до американських Українців з просьбою о братерську поміч для неї у її невсипущій праці над визволенєм рідного народу. Патріотична американська Україна відізвала ся ентузіястично на поклик „Свободи", аби помогти У. Н. Раді в Парижи. На поміч парицькій Раді посипали ся щедрі жертви в долярах. Американські Українці все люблять спомагати тих, що щиро працюють над добром українського народу.

Жертви на поміч У. Н. Раді в Парижи напливають кождого дня. А щоби тих жертв було більше, гурток джерзисітських Українців, обєднаних в драматичнім кружку „Зоря", порішив відіграти драму „Не ходи, Грицю, на вечерниці", з чого чистий дохід піде вповні на поміч Українській Народній Раді в Парижи. У. Н. Рада в Парижи потребує тепер як найбільшої матеріяльної помочи! Тому власне дохід з сеї вистави йде в її користь.

Треба сподївати ся, що Українці в Джерзи Сіти і околиці зрозуміють вартість величної цїли і прибудуть на се представлене в як найбільшім числі. Сей дохід на оруже для оборони нашого житя! Тут ми мусимо показати ся патріотами. Тому прибудьте всї, навіть з подальших околиць, в суботу, 8-го лютого 1919, до Джерзи Сіти на представлене „Не ходи, Грицю, на вечерниці", яке відбудеть ся у „Вайт Іґл Гол", 335 Нюарк евеню. Початок о годині 7.30 вечером. Вступ $1.00, 75, 50 і 35 центів.

АФОРИЗМИ.

Всї люди є добрі — добрі до чогось або до нічого.

Лише те, чого жінка не знає про мужа, каже їй мати добру опінію про нього.

Деякі спільники навіть не показують ся у підприємстві, бо їх гроші говорять за них.

ДОПИСИ.

BROOKLYN, N. Y.

I.

Діяльність місцевої читальні.

Перед кількома літами засновано у нас читальню „Просьвіти", котра з року на рік заледви давала слабі ознаки житя. Головне зло лежало в тім, що провідники сеї читальні не дбали про її розвій і про принятий на себе обовязок.

Колиж сею читальнею заняв ся місцевий парох, о. Володимир Лотович, яко покровитель читальні, взиваючи як старих так і молодїж до вступленя в члени, представляючи користь, яку кождий член з читальні через читанє відповідних книжок осягає, то з часом число членів просло значно і рух просьвітний постійно змагає ся.

Перед 2 роками при згаданій читальни основано кружок аматорський, який з протягу того часу дав цілий ряд представлень, з котрих деякі були досить трудні, як приміром „Бандарівна" і инші. Дохід з сих представлень призначувано в части на фонд церковний, а в части на дохід читальні, справлене костюмів і заплачене куртини.

В 1918 році закуплено красну скляну шафу, в котрій містять ся сотки томів книжок ріжного змісту.

Кружок аматорський посідає свою біблїотеку театральну. Душею кружка аматорського є п. Йосиф Шепорак, котрий з великим посьвяченем працює коло розвою сего кружка. В падолисті м. р. відбулись річні збори читальні „Просьвіти", на котрих по полагодженю важних справ вибрано уряд на рік 1919. До уряду вибрані: Іван Гунька, предс.; Володимир Пєькевич, секр.; Михайло Заверуха, кас.; Йосиф Шепорак, бібліотекар; Дмитро Секюта і Петро Сьвідзінський, контрольори.

Наша читальня „Просьвіти" повинна бути взірцем для инших околиць, котрі ще доси своєї читальні не оснували.

Читальник.

II.

Брак національної чести.

Від якогось часу Українці, проживаючі в дільниці Вудгейвен, оказались байдужими до праці в житю народнім. Байдужість ся походить з браку енергії провідників дотичних організацій, через згубний моральний вплив сальоністів і через братанє з Поляками.

В старім краю безталанний Українець корив ся перед якимнебудь польським посіпакою, хоч би то був возьний або екзекутор, і вже до того так привик, що тут, на вільній земли, не може обійтись без польскої опіки.

Я зміряю до того, що тут на Вудгейвен є одно товариство, котре носить дуже красну українську назву (попередно се товариство було братством), але головними урядниками сього товариства Українції вибрали Поляків і ті ведуть се товариство по свому. Коли Громада Українська в Брукліні устроювала 4. липня м. р. сьвято Незавнсимости Америки, то й Українції з Вудгейвен були на се сьвято до співучасти також запрошені, але, на жаль, не взяли участи, бо їм опікуни польські не позволили.

Коли Українції в Бруклині вибрали льокальний комітет до продажи бондів 4-тої Позички Свободи, то запрошено всі місцеві та позамісцеві товариства і братства до спільної праці в тім напрямі. Запрошено також і українські товариства та братства з Вудгейвен, але їх провідники заявили, що вони самі вибрали осібний комітет, котрий займеть ся справою 4-тої Позички Свободи. Сей комітет не зробив доси нічого.

В сій історичній добі, коли кусть ся доля всіх поневолених народів, ми не повинні засипляти, але лучитись до спільної праці, коли того справа народна вимагає.

А в українських товариствах провідниками, себто урядниками, повинні бути Українції, а не Поляки. Ми знаємо пословицю, що „Жид, Лях і собака, то віра однака".

Правдолюб.

—o—

WYANDOTTE, MICH.

Жертви односельчан на оборону Галичини.

Українції у Вайендат, Міш., походячі з села Розгірча, повіт Стрий, Галичина, прочитали в „Свободі" поклик в справі жертв на Фонд оборони Галичини і постановили щирим серцем боронити своєї власної Вітчини, Неньки-України, від польської навали, котра хоче загарбати нашу землю і наш український нарід в свої кроваві пазурі.

Наш нарід сотки літ терпів під польською шляхтою в Галичині, котра то шляхта завсїди старала ся всякими способами не допустити наш український нарід до того, що йому слушно, як і кождому иншому народови, належало ся. Отже тепер наспіла пора і для нас, Брати Українції. Ми тут на земли Вашінгтона широ віримо републиці Злучених Держав, але ми повинні звернути свою увагу і на наш старий край. Ми повинні вірити нашим народним провідникам, котрі нам впєнюють всіми силами, як треба дбати про добро нашого рідного краю. Ми всі повинні поступати після їх вказівок, а тоді будемо мати силу і вложимо правду на верх перед цілим сьвітом. Ми яко одвинції звертаємо ся до всього українського загалу і просимо, щоби кождий щирий Українець поступив такою дорогою, як ми тут зі села Розгірча, котрі щирим серцем складаємо свої жертви на Фонд для оборони Галичини. Імена жертводавців: Панько Стасенко $20; Матій Кравець і Онуфрій Тисовський по $10; Іван Тисовський, Василь Якимець (Івана), Гриньо Кушаш, Антін Тисовський, Дмитро Шумка, Никола Пицко, Василь Якимець і Василь Семен по $5. — Разом $80.

Ті гроші ми післали на руки о. Н. Підгорецького в Ню Йорку.

Іван Тисовський.

—o—

AMBRIDGE, PA.

Поклик до тутешних Українців.

Коли хто з Українців читає „Свободу", то все знайде десь, що там а там відбулось віче, там концерт, там представлене, там організують Січ, а в нас що робить ся? Усе спить сном блаженним. Колись в нас було весело жити, радувалась душа: були концерти, були представленя і народний дім був, але вже нема, бо не було вже кому далі працювати або инакше сказати: наші Українції зачали нарікати, кажучи, що се не є народний дім, а лише саля 17-го відділу У. Н. Союза; коли парохія чи якесь товариство хоче робити представлене або баль, то мусить заплатити. Тому, що кождий мусів заплатити, то се після них вже не є народний дім, „бо, кажуть, вони хочуть всьо за гроші, як жид".

Наші люди не хотіли знати, що утримувати такий дім коштує гроші. Вони хотіли, щоби всьо було задармо. Майже кождий з Українців, що живуть в Ембрідж, знав, що дім має довг; що сей довг треба було сплачувати, а коли ми хотіли мати свій дім, то треба було сплатити той довг 47. відділови і треба було перебрати дім в руки загалу. Кождий міг знати, що маленька горстка людий, котрі розуміли народну ціль, не вспілі були утримати дому, бо в народі сила, а не в одиницях. Коли та горстка людий бачила, що Українції в Ембрідж сплять сном спокійним, вони мусіли дім спродати.

А нині що? — Кождий кричить: „Нащо продали дім, таж нам треба народного дому". А коли 47. відділ кликав до вас, то що ви говорили? „Ага, не можуть утримати, мусять продати!" Отже много з вас тішилось з того, що 47 відділ мусів спродати дім. А се братство мало в посіданю сей дім через 3 роки. Се братство очікувало від українського загалу в Ембрідж спільної народної праці. А що так не сталось і братство було змушене продати дім, то задля нашої байдужности, недбальства, злости і зарозумілости.

Але ще не всьо пропало; ще всьо може бути, коли лише подбаємо всі разом. Той дім, як був, так і є на продаж. Ми всі спільно як загадаємо так і зробимо і будемо мати власну хату. У нас всьо можна зробити. Не дивім ся на генералів, але робім самі. Ми повинні приглянутись другим націям, як там всі як оден спільно працюють. А в нас кождий у свою трубку грає; що ділось колись, тесаме і тепер. Але думаю, що дальше так не може бути. Думаю, що вже кождий прийде до розуму і всі разом візьмуть ся до спільної роботи. Бо тілько спільною роботою дійдемо до ціли. Спільна робота осолодить наше житє, і спільна робота освободить нас з ворожого ярма.

Нам в Америці треба будувати народні доми, щоби було де сходитись та учитись, бо тільки у своїй хаті своя правда і воля. Нам треба просьвіти, бо темнота нас допровадила до крайної нужди. Нині всі другі народи культурні випередили нас. Чому? Бо в них нема того старого звичаю, мовляв: жив мій батько без письма тай і я вжию. А хоч є в нас такі, що знають читати, то вони не возьмуть часописи до рук, бо, каже, я з читаня не зжию, але з роботи. Ми помиляємо ся. Памятаймо, що просьвіта се сила. Тому горім ся до просьвіти, заложім читальню, щоби там сходитись і неграмотних вчити. Коли вже все те зробимо, тоді щезне пітьма, а засьвітить сонце правдивими лучами у наше віконце. Берім ся до роботи!

Михайло Фук.

—o—

CHICAGO, ILL.

Віче соціялістів в Шікаго.

На велике всенародне віче були скликані Українції в Шікаго дня 1. грудня м. р., до галї Крехняка (Поляка), через газету „Україна" і розкидками, на котрих було зазначено, що будеть ся говорити про сойм і про українську справу. Кождий Українець був цікавий послухати, що будеть ся говорити про українську справу.

Віче отворив др. В. Сімецович більше-меньше отсими словами: „Ми маємо богато ворогів чужих, а також своїх, українських, котрі з нашою Федерацією і її роботою не годять ся, але ми на се не зважаємо і робимо свою роботу дальше, бо знаєте самі, що цьвяха в здорове дерево тяжко вбити; або як камінь положите на дорозі, то всі вони його обминають, так і нашу Федерацію обминають люди, але ми маємо людий, котрі нас тримають ся і на все не зважаємо". Натадавши собі, що має представити людям п. М. Цеглинського з Федерації, він перепросив людий і п. М. Цеглинського, що так далеко в мовою загнав ся. (Тут люди поплескали д-рови Сімецовичови, що він сказав справедливо, що Українції обминають Федерацію як камінь на дорозі і не дають майстрам з Федерації забити цьвяха в свій здоровий розум).

Др. Сімецович покликав на предсідателя віча знаного в Шікаго слугача біблійних викладів, пана Маслея, котрий покликав п. Цеглинського виголосити реферат про українську справу.

Пан Цеглинський першим словом каже: „Я прийшов просити вас усіх на сойм до Вашінгтону. Українська справа стоїть зле, бо у нас нема фондів. Справа угорських Русинів стоїть добре, бо їх есть девятьдесять дві тисячі зорганізованих і в трох тижнях вони зложили $30.000, а зібрали їх попи і дали комітетови, вибраному зі сьвітських людий, робітників. Угорські Русини попів до нічого не вибирають, тільки кажуть, аби попи їм гроші збрали в церквах". Сказавши се за угорських Русинів, п. Цеглинський просив людий на сойм до Вашінгтону, зазначуючи, що сойм буде такий, які будуть делєгати. „Як — каже — виберете соціялістів, то сойм буде соціялістичний; як попів, то попівський; як докторів, то докторський; як панів, то панський" (як шахраїв, то шахрайський). Тут було усім ясно, що сойм буде партійний, а не народний.

Дальше зачинає хвалити Федерацію за її роботу: 1) Що зробила богато віч в Америці; 2) Що винайшла плєбісцит для Українців в Галичині — плєбісцит найдемократичнійший, бо їх, каже, воля рішати справедливо, де їм належати: чи до України чи до Польщі; 3) Що до Середно-европейської Ліги приняли п. Цеглинського і п. Січинського і підписали деклярацію в Філядельфії, за що пан Падеревскі утік з Ліги, і се — каже — велика заслуга Федерації; 4) Що п. Цеглинський певний, що українських делєгатів Поляки можуть не пустити на мирову конференцію; 5) Що Федерація винайшла австрофільство в газеті „Свободі" і поліцман ходив її замикати; 6) Що Українції в Америці довідали ся від Федерації, що галицькі посли були австрофіли і тепер вони повідсувались від української справи — значить: Микола Василько і др. Кость Левицький зрезигнували з проводирів; 7) Що „Свобода" писала через три роки, що Українції мають повну свободу в Австрії. „За той час бачите, кілько Федерація зробила, але то ще не все" — каже п. Цеглинський — і зі злостию уже нацав на Українську Раду в Америці, на попів та на урядників Укр. Нар. Союза і „Провидїня" і скінчив аж на Укр. Н. Раді у Франції. Каже: „Вони всі не мають права репрезентувати Українців, бо їх ніхто не вибирав. Тих шість людий у Франції се гості, які не мають права до репрезентованя народу українського".

Люди, почувши таку „українську справу", опускали галю, а президія зарядила збірку гроший. Тут почав ся великий переворот. Я не маю слова, як назвати такий настрій, який був дальше на галї. Се треба приписати тим „товаришам без вітчини" з центральною столицею на Марсі, бо ті прямо булиб убили такого, котрий би був не годив ся з промовою їх поплечників.

А дальше, як вибрали делєгатом на сойм д-ра В. Сімецовича, то стали сварятись і вибрали ще Сьвітецького, який тут має дуже лихе імя. А др. В. Сімецович, як побачив, кого йому дають до компанії, зрезигнував зі свого достоїнства, длятого, що на соймі не будуть доктори, тільки такі як Сьвітецький, отже він передає йому свій мандат.

Тут зчинила ся метушня і крики, і я опустив галю, знаючи, що було віче соціялістичної Федерації і не за українську справу, лиш на одурюванє Українців в Шікаго.

Українець.

—o—

NEW YORK, N. Y.

Пан Іван Ардан сам себе зневажає.

Основатель теперішного Українського Робітничого Союза, п. Іван Ардан, написав у 149-тім числі „Народної Волі" відозву п. з. „Члени запомогових організацій, будьте вірні вашим товариствам!" У тій відозві він каже, що одною з головних причин слабого розвитку наших запомогових організацій є такі самі їх члени, бо вони не дбають про їх розвій, обкидають болотом свої власні організації, лають своїх власних урядників, підкопують підвалини під своїми власними організаціями — словом: руйнують своє власне добро.

Коли воно справді так є, як п. Ардан пише, то нема що дивувати ся — п. Ардан збирає тепер те, що довгі роки сіяв... Ніхто не вилляв стільки брудних помий на голови урядників Українського Народного Союза, як п. Ардан, а він же був членом сеї організації, ба навіть доробив ся на ній кільканайцять тисяч долярів! От як старе добро забуваєть ся!

Пан Ардан питаєть ся своїх читачів, чи таке поступованє (шкальованє своєї власної організації) можна назвати розумним. На се питанє кождий чесний і характерний чоловік може дати тільки одну відповідь: Певно, що ні! Воно не тільки не є розумнє, але кромі сего таке поступованє є ще і нечеснє.

Дальше п. Ардан пише, що нечесним членом організації є той чоловік, який покидає своїх братів та сестер тоді, коли вони всі знаходять ся в прикрім положеню. Аби се його твердженє вийшло сильнійше, він порівнує такого чоловіка з тим негідним вояком, котрий, коли стрінув ся з ворогом око в око, лишив своїх товаришів, взяв ноги на плечі та давай втікати.

Ось таким славним героєм є Ви самі, пане Ардан. Ви були доти в Укр. Роб. Союзі, доки там було всьо гаразд. А як Ви побачили, що у Вашій організації падають трупи, тоді Ви втікли зі свого становища, зрезигнували з редакторства, а за причину подали біль хоронили, чи щось-там иншого. Хоч Ви, давши драла з редакторського стільчика, зрікли ся всякої писанини в „Народній Волі", то помимо того крутите дальше, як швець шкірою, і дальше пишете свої небилиці та засипаєте людям піском очи. Як би Вам дійсно добро Укр. Роб. Союза лежало на серци, то Ви були би встояли на своїм постерунку аж до усуненя кризи. Який же з Вас герой, коли Ви серед бою тікаєте, тоді, коли видите, що Ваші товариші стоять над берегом пропасти? Ви стали собі в захисті, в безпечнім місци, тай лиш здалеська собі пальцем киваєте, щоби люди знов до Вас приходили, а Ви вже покажете їм, як то в „одній з найбільших і найліпших асекураційних компаній в сьвіті" вони можуть забезпечити ся...

Ну, ну. Перше п. Ардан казав, що найліпшою і найбезпечнійшою асекурацією є Укр. Роб. Союз (тоді як був редактором його органу, „Народної Волі"), а як уже зрезигнував з редакторського стільчика, то тепер має знова щось ліпшого (можливо, що ліпший особистий бізнес).

При кінци п. Ардан каже, що чесний член організації, навіть як би йому в його власній організації щось не подобало ся, буде в ній стояти бодай так довго, доки не буде мати певности. Тут знова вдалоб ся запитати п. Ардана: Длячого Ви зрезигнували зі свого становища, не чекаючи певности, тілько стали собі тепер на боці та здалека приглядаєте ся, який тому буде конець: певний чи непевний?

От крутійство!

ПОМІЧ ДЛЯ ГРОМАДИ ЗАВАЛОВА І ОКОЛИЦІ.

До нашої редакції наспіло слідуюче оповіщене з просьбою о поміщене:

Заходами іміграптів, походячих з громади Завалова і околиці, основано в Ню Йорку „Запомоговий Комітет для Завалова, Заставча, Середного, Яблонівки і Камінної гори.

Комітет має на цїли згуртувати всїх родимців, які походять з повисше наведених місцевостий в цїли зібраня значнїйшої підмоги для своїх братів в старім краю.

В тій цїли взиваємо наших родимців, щоби прибули на збори, які відбудуть ся в неділю дня 2. лютого у п. Стефана Клюби, 368 Іст 10. улиця в Ню Йорку.

Вписове до комітету виносить 2 дол., а місячна обовязкова вкладка 50 центів. Крім того приймаєть ся добровільні жертви на повисшу ціль.

Сподіємо ся, що анї один з наших побратимів не відмовить ся від співучасти і радо поспішить зі жертвою на злагодженє нужди, яка навістила сї місцевости в часї війни. Памятайте на вдови і сироти, яких мужі і батьки згинули в обороні нашої вітчини.

Нехай сором не окриває нашого лиця, коли вернемо в родинні сторони, не давши доказу, що і ми сповнили супроти них свій обовязок.

Прибувайте на збори всї як один.

ЗА КОМІТЕТ:

Николай Моравський, гол.

Зацухний, секретар.

В кождій українській хаті повинна находитись часопись „Свобода".

ВАЖНЕ ДЛЯ ВП. ПП. СЕКРЕТАРІВ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА.

Сим повідомляєсь Вп. ПП. Секретарів відділів У. Н. Союза, що висилка календарів на рік 1919 для членів Укаріїнського Народного Союза вже розпочалась і що в останних днях вислано на адреси ПП. Секретарів посилки календарів для слідуючих відділів:

Дня 29. січня вислано через Амерікен Рейлвей Експрес Ко.: Від. 136, 151, 132, 146, 127, 124, 120, 116, 114, 119, 351, 122, 131, 133, 139, 145, 137, 134, 125, 86, 123, 140, 163, 175, 169, 186, 191, 155 (2 пакунки), 179, 76, 209, 147, 154, 173, 153, 164, 167, 150, 156, 159, 181, 169, 152, 192, 178, 161.

Дня 30. січня вислано через „парсел пост": 162, 148, 126, 157.

Присім пригадуеть ся ПП. Секретарям дотичних відділів, що вислані на їх адреси календарі є призначені для всїх членів, котрі заплатили по 25 цнт. до У. Н. Союза в місяци грудни.

Просить ся ПП. Секретарів дотичних відділів, щоби одержані календарі роздали членам на найблизшім мітінгу, а на случай неодержаня висланої на їх адресу посилки, зголосились до дотичних урядників експресових, а колиб оказалось, що посилка затратила ся, належить про се сейчас повідомити уряд У. Н. Союза.

Гол. Уряд У. Н. Союза.

ЖЕРТВИ НА ФОНД ДЛЯ ОБОРОНИ ГАЛИЧИНИ.

Дальше в часі У. Н. Зїзду зложено і надіслано отсі дальші жертви:

252. Назарет, Па. На руки місцевого У. Н. Комітету зложили: Я. Дибач, А. Крупський, М. Морикан, П. Біляк, І. Поптик, Д. Лишканич, Я. Згоба, Я. Фармага, Г. Глущак, С. Кобаль, П. Придомірський, І. Бобик, П. Чорній, І. Чорній, М. Гіль, П. Данило, Ф. Меч, Т. Гурин і Н. Онуфрій по $5.00; Ф. Петрик і М. Сеник по $4.00; С. Ковальчук, Л. Борута, В. Борис, Д. Михайлишин, С. Басюк і В. Федорко по $3.00; К. Назар $2.50; С. Куць, Я. Згоба, Т. Козар, В. Морикан, В. Шишка, М. Морикан, А. Дрибулич, С. Бурак, Л. Козар, П. Дибач, П. Павлюкович, М. Мельник, В. Череватюк, М. Данило, Л. Клим, П. Данило, Д. Морикан, В. Мацьків, В. Яремчук, О. Зуб і Я. Борута по $2.00; В. Соколов, П. Юлькин, О. Славич, Л. Іванець, М. Морикан, І. Борута, С. Брикай, Л. Кокорило, Я. Згоба, П. Прокопович, Л. Басюк, М. Лавинин, А. Островський, Д. Шиячинець, П. Волянський, В. Шпрингер, В. Гачко, Ф. Мазепа, С. Зубай, П. Фішер, П. Кошиноз, Д. Коцюба, І. Новак і П. Кошиноз по $1.00; І. Гарматюк і М. Фарчак по 50 цнт. — Разом $200.00

253. Нїагара Фолс, Н. Й. Михайло Гупайло $5.00

254. Мінеаполіс, Мінн. На руки місцевого У. Н. Комітету зложили: Теодор Марків і Йосиф Коцюба по $20.00; о. М. Данилович і Николай Грибрун по $15.00; Анна Гаврильців $13.00; Олекса Гайва, Яків Грубрин, Антін Процай, Василь Кордуба, Іван Павчук, Петро Язлюк, Петро Гайва, Іван Лазовський, Іван Процай, Яків Попко, Микита Смолій, Іван Шміґановський, Петро Грох, Михаїл Пасїчник, Стефан Романюк, Василь Кузак, Дмитро Ковтик, Павло Батюк, Іван Зелізко, Стефан Гладкий, Василь Рефцьо, Петро Качмар, Сильвестер Рихлій, Теодор Сюрко, Михаїл Хас, Павло Бечкало, Проць Савка, Василь Скомаровський, Михаїл Осташ, Петро Бутрин, Семен Сеник, Константин Рихлій, Петро Парій, Никола Романюк, Михаїл Тихий, Григ. Пастущенко, Іван Коцюба, Андрій Лесів, Петро Андрущак, Олекса Васько, Гаврііл Хирманюк і Йосиф Камінський по $10.00; Онуфрій Скірка $6.00; Стефан Друк, Василь Даднюк, Мартин Максимів, Михаїл Кіт, Іван Кулинич, Юрко Воляник, Василь Тижник, Марія Тижник, Петро Чучман, Юрко Барановський, Теодор Гуцал, Роман Осовний, Николай Кіт, Ілько Кіт, Петро Рефцьо, Андрій Когут, Йосиф Греськів, Павло Антінчих, Йосиф Литвин, Юрій Мельниченко, Федір Котик, Василь Горбаль, Пилип Пікула, Григорій Федушко, Павло Лабаш, Лука Харчишин, Василь Сапотюк, Дмитро Вовк, Стефан Горбаль, Роман Бачинський, Ілія Готра, Марія Готрівна, Теодор Фігура, Василь Кузїв, Іван Козак, Петро Огринчук, Сильвестер Стібак, Іван Гурський, Михаїл Чистух, Йосиф Бородай, Яким Бугай, Петро Мандюк, Григорій Бойко, Нитофор Мельниковський, Пилип Гринчишин, Павло Мартинець, Петро Мельник, Іван Кузьма, Дмитро Гусак, Павло Гусак, Онуфрій Шабатура, Антін Зубрицький, Онуфрій Сміроаум, Олекса Козак, Михаїл Млажкевич, Василь Зубрицький, Іван Вихор, Проць Кольба, Стефан Стецюк, Параскевія Антош, Іван Давидів, Николай Бойко, Василь Бень, Павло Гоца, Михаїл Захарко і Петро Готра по $5.00; М. Грабець $3.00; Н. Андрусів, І. Павлюк, М. Сирник і І. Горбов по $2.00! Павліна Павчук, М. Мінський і І. Якимів по $1.00. Разом на оборону Галичини $618.00, а на поміч У. Н. Раді в Парижи $245.00. — Разом $751.00

255. Іст Сейнт Луіс, Ілл. На руки місцевого У. Н. Комітету зложили: Григорій Качмар і Дмитро Івацук по $15.00; Іван Чайківський, Петро Качмар і Іван Шалко по $10.00; Николай Голіґроцький, Петро Ломіковський, Михайло Маґац, Іван Матвій, Петро Лисиганич, Семен Коробій, Юрко Селяницк, Іван Видаш, Яків Нищий, Гнат Біло, Ілько Лисиганич, Іван Маґан, Дмитро Сокальський, Дмитро Бакай, Петро Топоринський, Стефан Іскат і Конст. Кузьма по $5.00; Олекса Симанич $4.00; Й. Зьомбра, А. Хомицький, О. Петришин, Н. Гудима і П. Бреґен по $3.00; В. Дідух, С. Щурик, К. Петришин, О. Бажан і В. Андрушко по $2.00; Л. Пукшин і П. Боднарчук по $1.50; І. Юрків і Ю. Чорний по $1.00. — Разом $179.00

256. Дербі, Конн. Н. Н. телеграфічно надіслав $15.00

257. Брокпорт, Н. Й. В. Пакуля $10.00

258. Терривіл, Конн. На руки місцевого У. Н. Комітету зложили: о. В. Зацерковний, В. Костишак, Л. Угрин, П. Либа, П. Пастерняк, П. Прислупський, М. Шандрович, Н. Миндера, П. Сук і Т. Костишак і А. Лецко по $5.00; В. Миндера, І. Стасенко і Марія Кочанська по $3.00; Текля Павлишак, Параска Криштофик і Анастазія Криштофик по $2.50; Ф. Либа, Й. Костишак, І. Габера і П. Адамович по $2.00; М. Либа $1.50; А. Шкарубський, Юлія Жидовська, І. Кутвара, П. Качанський, Г. Криницький, К. Потлид, К. Бамик, Петрина Жидовська, П. Фелинканич, А. Лгоцька, Д. Білиця, І. Грозик, М. Копча, А. Костишак, І. Вірхомський, Й. Павелчак, М. Геобик, Євка Яцканич і Юґаска Купората по $1.00; І. Адамович, Т. Криницький, І. Сливинський і П. Козипський по 50 цнт. — Разом $126.00, з чого надіслано $90.00

259. Тейлор, Па. На руки місцевого У. Н. Комітету зложили: І. Макута $15.00; Т. Сенчук $12.00; С. Брудний $11.00; Д. Попович і І. Гураль по $10.00; М. Олїйник і Д. Мирка по $7.00; І. Хороший, М. Гайдук, І. Федоришин, Г. Бордун і М. Семян по $6.00; Г. Рисей, С. Олїйник, І. Камінський і І. Равлів по $5.50; І. Кривень $5.25; Я. Бейко, Ф. Сперун, І. Скула і М. Крук по $5.00; І. Волошин, Д. Гамлій, І. Сокальський, М. Боднар, Ю. Чипиляк, Г. Маркович, Н. Михнич, М. Іванкович і І. Борнат по $2.00; Ф. Дякун, Ф. Цехович, І. Качуровський, І. Нестор, Т. Дмитришин, Ю. Микей, І. Малиця, В. Ручинський, о. І. Петращевич, Ю. Мацей, Н. Галущак, М. Китлярський, Л. Соколовський, Б. Білянська, Г. Гриник, І. Гайдучак, Ю. Синичка, М. Марчак, І. Илаcкина, М. Дзюба, Н. Гинько, С. Михнич і Ф. Михнич по $1.00; дрібними датками $9.00. Разом $198.70, а по струченю місцевих видатків в сумі $19.70, надіслано $179.00

260. Порт Джервіс, Н. Дж. На руки місцевого У. Н. Комітету зложили: Ф. Беривд, Ф. Кривий, В. Погорівко, В. Нестор, І. Стрик, І. Репетило, Г. Алексайдрович, Й. Місько і Т. Хитрень по $5.00; Й. Доргак $2.00. — Разом $47.00

261. Ернест, Па. На хрестинах у п. П. Балюха і в часі сьвят Рожд. Хр., зложили на зазив і на руки п. Дмитра Кархута: М. Брошко і М. Батіг по $2.00; Д. Кархут $1.50; П. Болух, С. Худик, І. Болух, І. Моцко, С. Малець, Т. Вус, К. Беник, Я. Волос, М. Маркевич, С. Брошко, О. Винар, І. Висоцький і Ф. Бенвенцито по $1.00; дрібними датками $1.50. — Разом $20.00

262. Бруклин, Н. Й. Члени бр. св. Димитрія зложили: І. Федось $5.00; Г. Грицко і В. Клюба по $2.00; М. Заверуха, С. Шиш, Т. Шеремета, Д. Тихий, А. Канячук, Д. Канас, Т. Сорока, Н. Сорока, І. Занько, Г. Борболяк, І. Яремко, Д. Висоцький, Ю. Кукіз і Д. Кайцьо по $1.00. — Разом $23.00

263. Вест Віллінгтон, Конн. А. Гладиш $1.00

264. Опер Лігай, Па. На хрестинах у п. Й. Лотоцького, п-на Анна Прот зібрала $6.10

265. Брадок, Па. Н. Волошин $3.00

266. Ідри, Па. Т. Шелиґа $1.00

267. Флинт, Міш. На руки пп. Гр. Басюка і М. Петруняка зложили: І. Петруняк, М. Сметанюк і Г. Шиян по $5.00; Н. Коpиляк $3.00; І. Закрицький, Д. Слишький, Анна Мазай і С. Михальків по $2.00; А. Кравчук, А. Стець, В. Пончко, С. Була і К. Роман по $1.00; І. Мельник 50 цнт. — Разом $31.50

268. Джуліян, Монт. В часі сьвят Рожд. Хр., в домі і на зазив п. Я. Процюка, а на Новий Рік в домі п. В. Кінзирського зложили: В. Кінзирський і П. Антонійчук по $3.00; Я. Процук $2.25; Параска Кінзирська, Анастазія Антонійчук і В. Форчак по $2.00; М. Гудима, Параска Форчак, Я. Унрай, Ю. Кисер, Ю. Сіверт, Анна Сіверт і М. Николюк по $1.00; дрібними датками $3.25. — Разом по струченю оплати почтової надіслано $24.35

269. Вайстон, Н. Й. Тов. „Просьвіта" з коляди $21.00

270. Джером, Па. На руки місцевого У. Н. Комітету зложили: М. Вітковський $20.00; М. Ніцко, М. Стахура, С. Василишин, С. Березінський, Гр. Березінський і С. Мільчак по $10.00; І. Макар $7.00; Й. Макар $6.00; Т. Міхна, Т. Марцишин, А. Яцинич, М. Грисяк, С. Яцинич, Й. Коцюба, Д. Малаховський, І. Чорний, І. Тиркала (стар.), І. Кучма, І. Березінський, В. Кучма, Н. Ворона, М. Пітречко, Ф. Крутей, М. Василів, Й. Кучма і С. Кучма по $5.00; І. Лошитин, В. Тиркала, Я. Козупас, І. Тиркала (мол.), Й. Прокопцьо, Д. Козупас, І. Іваник, Р. Кермак, Н. Клицко, В. Пінта, К. Шелик, С. Малаховський, І. Малаховський, Н. Цимбалій, С. Горбяк і С. Гусяк по $2.00; А. Косцьо, Д. Шубік, Н. Міньковський, А. Олїйник, П. Сойка, А. Гричко, С. Тацин, Й. Крованич, І. Косцьо, І. Кихтик, І. Павляк, Л. Канюк, М. Русин, Ю. Коваль, М. Вітовчак, А. Цигра, В. Бурч, І. Лиганич, М. Карболь, С. Шпак, І. Гранатовський, Хрестина Гранатовська, Ф. Волох, І. Гайдош, І. Райбич, С. Шубеляк, М. Іванічко, Ю. Полак, А. Шубеляк, М. Пінта, Ф. Коруц, І. Гальо, В. Шулич, І. Русин, А. Брошняк, В. Клебанос, С. Войтко, О. Филипчак, І. Баник, М. Олїйник (мол.) і М. Олїйник (стар.) по $1.00; меньшими датками $5.80. — Разом (по струченю коштів пересилки) надіслано $260.92

271. Толідо, О. П. Николай Дмитрика з коляди по домах $15.00

272. Вест Гомстед, Па. М. Крук $5.00; І. Камінський, С. Малецький, А. Бойко, М. Кльоц (с. Андрія), Н. Франків по $2.00; Ю. Патерин, Н. Качалуба і М. Брич по $1.00; меньшими датками $1.00. — Разом $19.00

273. Дірфілд, Масс. На руки пп. Василя Сисуна і Івана Олїйника зложили: В. Сисун, П. Сисун, Павло Сисун, Іван Олїйник, Іван Мартинюк, Стах Пасечник, Пилип Пасечник, Гаврило Пасечник, Федор Журавський, Демко Ковальський, Йосиф Чорнобай, Пилип Демид, Павло Кучаковський, Роман Деревянка і Анна Янїшин по $5.00; Ольга Демид, Й. Адамчук, О. Гринишин, М. Гошко, М. Штемпель, П. Білик, В. Барановський, П. Минятюк і О. Сельський по $2.00; І. Грабовий, Т. Телега, Юлія Бутинська, П. Куждеба, М. Гинсюрик, В. Ординович і А. Малецький по $1.00; В. Клемик 50 цнт. — Разом $95.50

274. Мікізпорт, Па. Збірка на поміч У. Н. Раді в Парижи $77.00

275. Ойо. Колорадо. Д. Плехій на поміч У. Н. Раді в Парижи $5.00

276. Клертон, Па. Зложили на поміч У. Н. Раді в Парижи: М. Грабар $3.00; А. Горбач $2.00. — Разом $5.00

277. Голйок, Масс. На руки місцевого У. Н. Комітету зложили: Дмитро і Текля Якубів $10.00; Михайло і Зофія Малицькі по $7.00; І. Чорний, Д. Муравський, І. Серединський, І. Довгань, Г. Довгань, М. Провода, Й. Шевчук, М. Мазур, І. Затонський, М. Данилюк, І. Магеровський, С. Шевчук, В. Смикалюк і Д. Шустак по $5.00; Михайло і Параскевія Сергеюк $4.00; В. Грибик і І. Журавель по $3.00; Н. Смачик $2.50; М. Поточак, В. Котвицький, Л. Німала, Н. Мороз, Л. Борачок, І. Кушнак, В. Шевчук, Я. Півцьо, І. Процишин, Д. Козак, Й. Череп, А. Дутко, Й. Тиш, А. Попович, Ф. Козак, Я. Процишин, В. Бурко і А. Шевчук по $2.00; І. Галущак, Т. Сорока, А. Гудз, Д. Силлярчук, С. В. Затирка, Й. Ліпський, Л. Ванїчак, Н. Лещишин, Й. Хамулка, К. Ковальчук, С. Фесолович, К. Грицай, І. Остась, І. Дзвінник, Г. Стрельчук, М. Затирка, Й. Затирка, С. Чупкевич, Й. Фишка, Ф. Качур, Г. Фарисей, А. Жалобнік, В. Бурдзак, І. Чабаранюк, І. Гайда, І. Шустак, М. Беля, П. Гагіль, М. Тиш, Н. Павлївський і В. Федоркевич по $1.00; меньшими жертвами $3.66. Разом $170.20, а по струченю місцевих видатків, надіслано $168.24

278. Олбани, Н. Й. І. Стасяк $2.00

279. Індіяна, Па. На руки п. Ник. Білика зложили: А. Кінаш і М. Учинь по $20.00; Н. Білик і Й. Мельничок по $10.00; Олена Шутка і С. Кишів по $5.00; П. Копишин $3.00; Й. Свентек, С. Зузак і І. Рудак по $2.00; Д. Мороз $1.00. — Разом $80.00

280. Трой, Н. Й. На руки місцевого У. Н. Комітету зложено (поіменного виказу жертводавців ще не надіслано) $267.00

281. Олифант, Па. Зложили: Р. Зелїзняк $2.00; С. Костик $1.00. — Разом $3.00

282. Гавстон, Тексас. На руки п. М. Балабана зложили: І. Балабан і М. Балабан по $25.00; Гр. Пиндус і Ал. Рудницький по $15.00. — Разом $80.00

283. Мейфілд, Па. В. Городиський на поміч У. Н. Раді в Парижи $3.00

284. Саванна, Джорджія. На іменинах п. Василя Борака зложили Українці, походячі зі села Черниховець повіту збараського, слідуючі жертви: Василь Борак (син Луки) $50.00; Дмитро Кінах і Михалко Скалецький по $25.00; Дмитро Ратушний $20.00; Іван Борак $15.00; Михалько Ратушний $10.00; Микола Данилевич і І. Турай по $5.00. — Разом $155.00

285. Сант Джозеф, Мо. На хрестинах у п. Дмитра Колети зложили: І. Карапутний $5.00; М. Попко і Еля Кульчицька по $2.00; С. Юркевич, А. Цікало, Г. Гасюк, І. Наваcяк, М. Карапутний, О. Сенько, В. Бобик, Ю. Мінин, В. Сенько, Р. Калагурка, І. Гавенка, Г. Кушперка, В. Юркевич, Ф. Пазьох, Л. Каранїка, І. Кульчицький, М. Тинів, С. Торопа і Н. Шкалишин по $1.00; меньшими жертвами $2.00. Разом $31.00. До попередно оголошеної збірки доплачено $1.25. — Разом $35.25

(В попередно оголошеній збірці пропущено через помилку жертву п. М. Дачишина в сумі $5.00).

286. Шікаго, Ілл. І. Гудима на поміч У. Н. Раді в Парижи $5.00

287. Рон, Па. На руки п. Вас. Федака зложили: Братство Преобр Госп. (від. 29 У. Н. С.) $10.00; Т. Сторошка $5.00; В. Федак $2.00. — Разом $17.00

РАЗОМ $2.899.86.

Попередно оголошено $23.655.04.

РАЗОМ ЗІБРАНО $26.554.90.

Чеки і моні-ордери просить ся виписувати на імя Ukrainian National Committee, а висилати на адресу касієра: Rev. N. Pidhorecky, 22 E. 7th St., New York, N. Y.

УВАГА: Викази жертводавців просить ся виладжувати так, аби дотичні імена і назвиска йшли з гори до долини після жертвованої квоти — від найбільшої до найменьшої. Виладжені без такого порядку викази мусять ся давати до переписуваня, а се коштує непотрібні видатки. Імена жертводавців просить ся писати виразно, щоби не було ніякого баламутства.

Український Народний Комітет.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

Пошукую своїх товаришів **ІВАНА СИТКУ і ОЛЕКСУ СИТКУ** (вони обі рідні брати, високого росту), родом з села Заболотці, повіт Броди, три роки тому назад перебували в St. Joseph, Mo. Маю до них важну справу. Хто би їх знав або вони самі, прошу зголоситись на адресу: HERASIM ZAHORUYKO, 2307 W. 3rd Street, Chester, Pa. 11-20

Пошукую свого мужа **ПЕТРА ПИСЬМЕННОГО,** з села Косова, повіт Чортків. Хто би о нїм знав або він сам, прошу зголоситись на адресу: ANNA PYSMENNA, 1014 Bigelow Avenue, Woodhaven, N. Y. 8-19

Пошукую своєї жени **АННИ НЕСТОР,** з дому Василюк, з села Вірхня, повіт Горлиці. Вже пять місяців коли мене лишила. Прошу її, щоби до мене зголосила ся. Коли не схоче разом жити, то переведемо справу через суд. Голоситись на адресу: JOSEPH NESTOR, 185½ State Street, Auburn, N. Y. 12-14

Пошукую свого краяна **ФЕДЬКА МЕЛЬНИКА,** з села Дібринів, повіт Рогатин. Хто би о нїм знав або він сам, прошу зголоситись на адресу: H. MELNIK, 577 Perth Ave., West Toronto, Ontario, Canada. 12-14

Пошукую свого шваґра **ДМИТРА ЛУГОВОГО.** Походить з села Устечко, повіт Заліщики, Галичина. Має перебувати в Канаді. Хто би про него знав або Ти сам шваґре, прошу зголосити ся до: NICH. DRUCZAK, R. F. D. 2, Huskin Run, Hoowensville, Pa. 11-13

Пошукую чесної і моральної **ГОСПОДИНІ** до веденя дому і дітий. Голоситись на адресу: M. Samaranda, 1216 R. R. Ave., Olean, N. Y. 12-14

Пошукую своєї сестрінниці **ТЕКЛИ ВОЗЬНОЇ,** зі Свободи золотої, повіт Бережани, Галичина. Перебувала в Ню Йорку. Хто би про неї знав, або вона сама, прошу зголосити ся на адресу: STEPHEN CASIJ, 817 N. 8th Street, Philadelphia, Pa. 13-14

Пошукую українського **БАРБЕРА.** Стале занятє, $25.00 тижнево. Маю також **барберню** на продаж. Голоситись на адресу: PETER SKIBNIOWSKI, 4 High St., Taunton, Mass. 13-15

Пошукую **ОЛЕКСУ КРУКА і МАКСИМА КОЗОДІЯ.** В 1912 році перебували в Котвіл, Па. Хто би о них знав або вони самі, прошу зголоситись на адресу: JOSEPH WORKEWICZ, 87 Pulaski St., Detroit, Mich. 13-15

Пошукую свого краяна **ВАСИЛЯ КУЗЬМИЧА,** з села Головецько, повіт Старий Самбір. Має перебувати в Ню Йорку і там мав день оженити ся. Хто подасть його адресу, дістане $1.00 нагороди, або він сам буде ласкав подати свою адресу: WASYL KUZMYN, Box 208, New Alexandria, Pa. 11-13

Пошукую свого стриєчного брата **ДМИТРА ВОЙТКА,** з села Братківці, повіт Стрий, Галичина. Рік тому назад перебував в Вінніпеґу, Канада. Хто би про него знав, або він сам, прошу зголосити ся до: JOHN WOYTKO, 1 Joyce St., W. Orange, N. J. 13-15

В дуже важній справі пошукую адвоката п. Емануїла Теодоровича. Около 8 літ мешкав в Ню Йорку, при 42 Іст 7-ма ул. Хто подасть його точну адресу, дістане $10.00 нагороди, або він сам зволить ласкаво подати свою адресу: SEMEN ZYLYSZ, 20 Wright Ave., Auburn, N. Y. 13-15

Де є мій брат **ІВАН ДЕМКОВИЧ,** з села Добра, пов. Сянік? Перебував в Скрентон, Па. Шукає за ним його сестра в дуже важній справі. Хто би о нїм знав або він сам, нехай зголосить ся на мою адресу: MARY DEMKOWYCZ, 136 Essex Street, New York City. 11-13

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

До наших дописувателів.

У нашій редакційній теці находить ся під пору 51 дописий, з котрих перша має дату 7. грудня м. р., а остатна — 27. січня б. р.

В остатнім часї ми поміщували в „Свободі" такі дописи, котрі мали загальнійшу вартість, або такі, над котрими не треба було тратити богато часу при справлюваню чи переписуваню. Тепер ми маємо намір помістити всі надіслані до нас дописи (о скільки вони ще не дуже передавнили ся) по черзї, як вони до нас надходили. А що тих дописий є доволї значне число (а нові дописи все приходять), то друкувати їх будемо дрібнійшим ніж доси друком, аби вони довше не залежували ся.

Деякі наші дописувателї є дуже нетерпеливі і гнїваються ся на нас, коли своєї дописи не бачать у „Свободї" на другий чи третий день по надісланю. А що-ж ми маємо зробити? Чи можливо 51 дописий помістити в однім числї нашої ґазети? Ми би раді помістити кожду допись (як що вона годить ся до друку), але мусимо давати першенство таким дописям, в котрих говорить ся про загальні народні справи (звичайно справи біжучі), бо справа загальна все повинна бути перед справою місцевою.

Коли до нас прийде якась допись, ми її переглядаємо і ховаємо до редакційної теки, або відкидаємо; а як відкидаємо, то повідомляємо про се дотичного дописувателя в рубриці „Переписка Редакції". Иноді може лучити ся, що така допись, котру ми хотїли помістити в „Свободї", передавнить ся (бо не було місця на її поміщене), а тоді треба її з конечности усунути. З тоїсамої причини ми нераз приневолені відкидати такі річи, котрі мають більшу вартість від пересічної дописи. Та на се нема ради. Ніяка на сьвіті часопись не може помістити того всього, чого собі кождий зокрема читач бажає. Загал се дуже добре розуміє, але деякі одиниці дивлять ся на сю справу инакше і густо-часто сиплять громи на редакцію часописи.

Оберучев радить признати неістноване Росії.

Пишучи в нюйорській часописи „Народная Газета", Константин Оберучев, бувший головний командант військ київського округа, каже: — „Пора признати вкінци факт, що бувшої Росії вже нема і що тепер є лише цїлий ряд окремих національностий, які самоозначують ся на територїї бувшої російської імперії. Ми маємо ряд окремих держав, які находять ся в процесі твореня, а кожда з тих держав має право на самостійне істноване... Всїм частям бувшої російської імперії треба вкінци признати право на самостійне істноване і дійсне самоозначене, але не після взору московського центра".

Проґібіція в Злучених Державах проголошена.

По тім, як 42 стейти Злучених Держав заявили ся за загальною проґібіцією в краю, заступник міністра заграничних справ видав минувшого вівтірка проклямацію, в якій заявив, що цїлковита проґібіція в Злучених Державах починаєть ся з днем 16. січня 1920 року.

Боротьба проти проґібіції.

Американські лікарі виступили дуже остро проти загальної проґібіції в Злучених Державах. Противники проґібіції домагають ся, щоби в 15 стейтах, які заявили ся за загальною проґібіцією, перевести загальне голосоване, чи нарід хоче заборони виробу, продажі і уживаня острих напитків, чи є проти сього.

Замикають копальні угля.

Копальню угля в Олд Фордж, Пенсильванія, знану під іменем „Джермин", і копальню угля в Пеквіл, Пенсильванія, знану під іменем „Пеквіл", замкнено задля браку замовлень на уголь. В копальни в Олд Фордж працювало 3.000 робітників; тепер вони всї без праці.

Проти радикальної пропаґанди.

Посол Фар, републиканин з Пенсильванії, вніс додаток до карного закона, щоби накладати 10 літ арешту і 10.000 долярів кари на особи, які словом або письмом заохочували би скинути силою правительство Злучених Держав.

Хочуть протистрайкового закона.

В соймі нюйорського стейту піднесено справу ухвали такого закона, який забороняв би зорґанізований страйк міських робітників або робітників в таких підприємствах, які сповняють корисну працю для суспільности, приміром трамваї, горішні або підземні зелїзниці, фери і т. п. Виновників караноб ся 2-літним арештом.

Ню Джерзи хоче 6-дневного тижня праці.

В соймі стейту Ню Джерзи обговорюєть ся тепер справа заведеня закона 6-дневного тижня праці у всіх промислових підприємствах в стейті. Піднесено також справу, щоби діти між 14 і 18 роком житя, котрі працюють, побирали денно найменьше дві години шкільної науки через чотири дні в тижни.

СТАРОКРАЄВІ ВІСТИ.

50.000 Українців бореть ся проти Поляків.

Польські ґазети доносять, що проти Поляків в Галичині стоїть 50-тисячна українська армія, добре засоблена амуніцією, артилерією і літаками.

Чехословаки і Лемківщина.

„Ілюстровани Курер Цодзенни", з 11. грудня 1918, доносить, що Чехословаки почали аґітацію між Лемками, щоби вони злучили ся з Чехословаччиною. У своїй аґітації Чехословаки послугують ся не лише словом і літературою, але і грішми.

Румунський імперіялізм.

Париська „Ль'Інформасіон", з 26. грудня 1918, перепечатала мапу, приготовану румунським послом Таке Йонеску, яка представляє румунські аспірації. На сїй мапі границї Румунії сягають від Дунаю поза Карпати і від ріки Тиси на Угорщині по ріку Бог на Україні.

Патріотична Збаражчина.

Повітовим комісаром Збаражчини є адвокат др. Вітошинський, а його помічником Якимів. Збаражчина дала до боротьби проти Поляків 10.000 молодих рекрутів, крім військ, які служили колись в австрійській армії. В повіті панує цїлковитий спокій.

Дещо зі Стрийщини.

Старостою стрийського повіту є адвокат др. Гарасимович. Секретарем Повітової Української Народної Ради є Теоновин, а командантом українських військ в повіті є полковник Ерденберґер, син Німця, але з переконаня щирий Українець. Бурмістром Стрия є др. Калитовський, а командантом військ в місті є полковник Грицько Коссак. Українські власти в Стрийщині зарядили, аби кожде село зорґанізувало в себе мілїцію зі 100 осіб; коли ж не може або не хоче сього зробити, має зложити 5,000.000 корон контрибуції. Жиди в Стрийщині держать руку з Українцями.

Інтерноване Поляків.

Українські власти в Коломиї, Снятині і Станиславові інтернували 3.000 Поляків, з чого 10% припадає на інтелїґенцію, 50% на двірську службу, а решту творять звичайні круги.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

„Слеза", Олїен, Н. Й. — Не буде поміщене.

А. Ф., Йорквіл, О. — Ваш вірш до друку не надаєть ся. Поклик в справі 100-тисячного фонду на оборону Галичини поміщено в одним з найблизших чисел „Свободи".

УКРАЇНСЬКІ КУРИ І КАЦАП.

Ішов кацап здовж села
І він його осьтак гула:
„Крам, нада щетина"!
А півень гульк ізза тину:
„А-кто-там-та-кий?" питає.
Усі кури,
По натурі,
Зірко глянули й витали:
Ка-ка-ка-цап!
Ка-ка-ка-цап!

Кацап курий угрожає,
На них грудками кидає.
„Я вас, безумних, довчу,
По закону одомщу".
Півень грімко закричав,
Кацапови одвічав:
Я-тут-по-да-ток пла-чу!
Я-тут-по-да-ток пла-чу!

Пішов кацап, ще й зігнув ся.
На Вкраїну не вернув ся.

Ню Йорк, Н. Й., Омелян Прозора.